

Бібліотечна інклюзія: крок за кроком

Березнівська центральна районна дитяча бібліотека

e-mail: Lib_kids@ukr.net

Автор: Щур Н.Д. заступник директора по роботі з дітьми

Досвід роботи бібліотек у галузі інклюзії, а саме соціальна адаптація дітей даної категорії, є досить актуальною темою у сучасному світі. Березнівська центральна районна дитяча бібліотека намагається бути в тренді сучасних тенденцій розвитку суспільства і інклюзія є однією із складових забезпечення безбар'єрного доступу таких груп до бібліотеки, інформації книги та читання. Дотепер на Березнівщині не було культурних центрів які б опікувалися дітьми з інвалідністю і тому бібліотека є тим місцем, де дитина може відчувати себе комфортно, навчатися, відпочивати, знайти друзів, спілкуватися та шукати однодумців.

Бібліотека має різних партнерів, але важливим та цікавим є партнерство

із районною громадською організацією «Асоціація батьків дітей з інвалідністю та особливими потребами «ОСОБЛИВИЙ КІНДЕР»». Бібліотека вперше реалізувала спільно із цією організацією суспільно-корисний для громади Березнівщини проект по створенню інклюзивного середовища із залученням дітей з інвалідністю.

Цей соціально-важливий проект підтриманий депутатським корпусом і були

профінансовані розвиваючі ігри та канцелярське приладдя для реалізації заходів.

Протягнути руку допомоги у процесі адаптації дітей, залучити їх до повноцінного та активного життя у сучасному суспільстві — це завдання, що спонукало до реалізації проекту «Крок назустріч дітям». Ідея проекту: «Не зашкодити. Підтримати. Не залишити без допомоги!». Даний проект сприяє комунікативному розвитку дітей із категорії інклюзії, розширенню їх знань, умінь і навичок, розкриттю творчих здібностей, організації змістовного дозвілля.

Для реалізації мети були поставлені завдання: створити умови для вільного спілкування здорових дітей та дітей з інвалідністю з метою адаптації двох сторін; покращити рівень духовного та емоційного стану дітей та їх батьків.

Бібліотечними працівникам була розроблена літня програма, яка охопила 10 дітей з інвалідністю віком від 5 до 10 років (діти з ДЦП, аутизмом, синдромом Дауна, незрячі діти) та 5 активних читачів-дітей бібліотеки віком від 7 до 10 років. Під час заходів особливі діти спільно зі здоровими однолітками навчалися працювати в команді. Ця ідея була основою їхньої інтеграції та соціальної адаптації.

Для впровадження ідеї бібліотекарі розробили низку бібліотерапевтичних годин у вигляді казки: «У гостях у «Книгарика-Казкарика», «Пригоди у лісовій школі», «Знайомство з казковим героєм», «Подорож до Країни Загадкарії», «Весела казка», які долають у дітей високий рівень тривожності, агресивність, сприяють пізнавальному розвитку дітей.

Під час кожного заходу демонструються лялькові вистави (*лялькотерапія*): «Загадки з бабусиної грядки», «Впізнай героя», «Вгадай казку подивись мультик», які зміцнюють психічне здоров'я дітей, сприяють поліпшенню соціальної адаптації, розвитку самосвідомості.

Бібліотерапевтичні заходи також поєднали із майстер-класами (*арт-терапія*): «Лісова галявина» «Дитячі фантазії з природних матеріалів», створення аплікації «Створи свій акваріум», «Дерево своєї мрії», які сприяли розвитку мислення, фантазії, творчої уяви, покращенню дрібної моторики рук,

Проводили різні види ігор, використовуючи мольберт: «Нагодуй тваринку», «Водоспад дружби», «Спритні долоньки», «Голосно вимови звук», які допомагали особливим діткам у розвитку образної пам'яті, уваги, розвивати навички словотворення, направлені на постановку та вимову звуків. Учасникам заходу доводилося повторяти за героями шиплячі-свистячі, глухі-дзвінки та окремі звуки, які сприяли розвитку уважності та закріпленню знань, виявляли їх ініціативу в спілкуванні з однолітками.

Кожен захід супроводжувався веселими руханками для дітей: «Танець з листочками», «Якщо ти щасливий? То роби за нами так!», «Повтори як я!», «Спритні долоньки», які створювали емоційно комфортну атмосферу довіри і завершувалася зустріч чаюванням із солодощами.

У полі зору були також батьки, які виховують дітей з інвалідністю. Для їх інформаційного забезпечення про інклюзивне навчання, виховання, дозвілля оформлена виставка «Сімейне виховання».

Реалізація проекту дала можливість:

- дітям з інвалідністю подолати власні страхи, переживання, стати вільнішими, активнішими, навчитись взаємодіяти з однолітками шляхом творчого самовираження в неформальній атмосфері, що вирішує проблему подальшого інтегрування в суспільство;
- покращити візуальну пам'ять дітей, увагу, сенсорну та рухову активність, дрібну моторику рук, зорово-моторну координацію;
- покращити знання про навколишній світ, стати активнішими, жвавішими, розкутішими, та повірити у власні сили, відчувати, що означає дружба та підтримка;

- налагодити співпрацю учасників проекту (діти з інвалідністю, здорові діти, користувачі бібліотеки), виробити толерантність у спілкуванні та сприйнятті один одного.

Продовженням даного проекту були: участь Березнівської районної дитячої бібліотеки у проекті «Інклюзивна Березнівщина» ініційованого Березнівським інклюзивно-ресурсним центром, проведення бібліотерапевтичних заходів та щорічного районного творчого конкурсу для дітей з інвалідністю «Малюю світ своїми кольорами».